



**Název modulu:**

Řízení rizik pojišťoven

**Lektor:**

Ing. Štěpán Onder, Ph.D.

**Anotace modulu:**

Cílem kurzu je rozšíření znalostí studentů, které získaly v kurzech zaměřených na pojišťovací problematiku, zejména ve vztahu ke specifikaci rizik pojišťovacích institucí jako finančních institucí.

**Cíl modulu:**

1. Solvency II - hlavní zásady. Zásady, na nichž je postaven nový koncept kapitálové přiměřenosti v pojišťovnách. Struktura tří pilířů, princip oceňování reálnou hodnotou, princip dohledu založený na řízení rizik a kapitálu. Rozbor zdrojů informací o uvedené problematice (CEIOPS, CEA, EU, apod.)

2. Pilíř I. - kvantitativní požadavky. Kvantitativní výpočet kapitálových požadavků formou standardizovaného přístupu a formou interního modelování. Podstatu MCR (minimálních kapitálových požadavků) a SCR (solventnostních kapitálových požadavků). Rizika Pilíře I (pojistné riziko - životní, pojistné riziko - neživotní, tržní riziko, úvěrové riziko, operační riziko).

3. Pilíř II. - kvalitativní požadavky. Kvalitativní požadavky na systém řízení rizik a na řídicí kontrolní systém v pojišťovnách. Rizika Pilíře II (likvidita, koncentrace, nesoulad aktiv a pasiv, strategické a reputační riziko).

4. Pilíř III -- transparentnost. Požadavky na zveřejňování informací a transparentnost pojišťoven. Souvislost Solvency II a IFRS 7 (požadavky na zveřejňování informací o rizicích typu metoda oceňování, velikost expozice, citlivostní analýza, apod.).

5. Řízení rizik v pojišťovnách. Hlavní rizikové kategorie v pojišťovnách dle organizačního vymezení. Hlavní komponenty upisovacího rizika u životního i neživotního pojištění, dále

komponenty tržního rizika, úvěrového rizika a operačního rizika. Procesy řízení rizik v pojišťovně (strategie řízení rizik, identifikace, ohodnocení, monitoring, kontrola, měření, řízení, plánování, organizování a řízení kapitálu).

6. Tržně konzistentní oceňování závazků pojišťoven a technické rezervy. Principy uplatňované v rámci tržně konzistentního oceňování závazků (oceňování reálnou hodnotou, časová hodnota peněz a diskontování, marže za riziko, ap.). Tržně konzistentní oceňování technických rezerv.

7. Solvency II - interní model. Hlavní principy, jež musí být naplněny při tvorbě interního modelu v pojišťovnách. Problematika validace interního modelu regulátorem. Princip kladený na fungování interního modelu "use test". Výsledky studií kvantitativních dopadů (QIS5), zejména s ohledem na skupiny a diversifikační efekty.

8. Dopady Solvency II na pojišťovnu. Dopady Solvency II na organizační strukturu pojišťovny, řídicí kontrolní systém, řízení rizik, IT infrastrukturu, atd. Požadavky na data, tvorbu datových skladů a integraci dat a technologie pro řízení rizik. Efekty na firemní kulturu a vznik nových útvarů (compliance, řízení operačních rizik, apod.).

#### **Zakončení modulu (seminární práce, případová studie) :**

Modul je zakončen seminární prací.

#### **Literatura:**

##### **Povinná literatura:**

1. Daňhel, J. Pojistná teorie. Praha : Professional Publishing, 2005. ISBN: 80-86419-84-3.
2. Cipra, T. Kapitálová přiměřenost ve financích a solventnost v pojišťovnictví. Praha : Ekopress, 2002. ISBN: 80-86119-54-8.
3. Doff, R. Risk Management for Insurers. London : Risk Books, 2015.
4. QIS5 – Technical Specification. Brussels : EIOPA, 2010.
5. Odzemir, B. ORSA: Design and Implementation. London : Risk Books, 2015.

##### **Doporučená literatura:**

1. Moller, T. Market-Valuation Methods in Life and Pension Insurance. 2007.
2. Hull, J. Risk Management at Financial Institutions, London : Risk Books, 2015. ISBN: 978-1-118-95594-9.

3. Jorion, P. Handbook of Financial Risk Management. New Jersey : Risk Books, 2011. ISBN: 978-0-470-90401-5.
4. Resti, A., Sironi, A. Risk Management and Shareholder Value. London : Risk Books, 2012. ISBN: 978-0-470-02978-7.
5. Enterprise Risk Management. COSO, 2004.